

Kázání 11.10.2020 - Děkuvzdání

Žalm 100

Dobré ráno bratři a sestry,

jsem rád, že jsme se mohli ještě jednou osobně sejít a že nemusím dnes ještě kázat před obrazovkou, to nás čeká až příští neděli.

Na dnešek pro náš sbor připadlo slavení děkuvzdání. Je to trochu zvláštní slavení - nemůžeme nahlas zpívat, nemůžeme si dát po skončení kafe a koláče, jak to máme rádi. Myslím si ale, že to má svoje pozitiva. Zvláštnost situace nám dává možnost k novému zamyšlení - proč slavíme děkuvzdání? Za co jsme vlastně Bohu vděční? A jak se projevuje naše vděčnost?

Původní význam svátku děkuvzdání bylo vyjádření vděčnosti Bohu za zemědělskou úrodu v době dožínky, tedy konce žní. Přeneseno do dnešní doby, máme na prvním místě snahu vyjadřovat vděčnost za to, že se o nás Pán Bůh materiálně stará, že i uplynulý rok jsme měli všeho dostatek a netrpěli jsme hladem.

Při děkuvzdání však jdeme většinou ještě dál - vyjadřujeme zkrátka díky za všechno, za co jsme Hospodinu vděční.

S tím tedy souvisí, že si dnes nějak více uvědomujeme, že je k nám Bůh dobrý, že máme za co mu být vděční a že mu za to chceme vzdávat chválu. A chválu jsme zvyklí vyjadřovat zpěvem... A tak protože jsme byli o hlasitý zpěv ochuzeni, chtěl jsem to dnešním kázáním trochu kompenzovat.

A tak jsem vybral jako text kázání trochu netradičně žalm, konkrétně žalm 100.

Biblické žalmy, stejně jako jiné básně, mají zvláštní schopnost čtenáře a posluchače vtáhnout nejen po rozumové stránce, ale i jaksi emocionálně - vtáhnout do prožitku a do zkušenosti.

V našich protestantských církvích se na prožitek moc nehraje, v centru bohoslužby bývá kázání, Slovo, tedy spíše rozumová reflexe víry. Prožitek víry bývá v společných bohoslužbách spíš na druhé koleji. A tak i proto jsem dnes vybral text žalmu.

100. žalm, který za chvíli přečteme, je žalm oslavný - je nadepsán žalm k děkuvzdání nebo jak mají kraličtí - žalm k děkuv činění, a tak se i k dnešku skvěle hodí.

Pravděpodobný cíl tohoto žalmu byl přimět shromáždění, které ho zpívalo, ke vděčnosti a chvále Hospodina. Byl vlastně pozváním posluchačům do radostného prožitku Boží dobroty a jeho blízkosti, do jakéhosi vnitřního nastavení na vděčnost a děkuvzdání.

A tak mám pocit, že v téhle divné době je to něco, co všichni potřebujeme. Připomenout si, že Hospodin je nám nablízku a že jsme v jeho dobrých rukách. A tak se nechme i my tímto žalmem pozvat k radosti a nechme svoje srdce přeorientovat na vděčnost a děkuvzdání.

Žalm 100 - čtení

Možná by teď stačilo, abychom si každý chvíli v tichu rozjímal nad těmito povzbudivými slovy žalmisty. Nevím, jestli k tomu dokážu přidat ještě něco smysluplného navíc, ale přecejen jsme pořád ti protestanti, tak dovoluňte aspoň několik myšlenek, které mě k tomu napadly.

Před pár týdny jsem měl možnost být týden mimo město na studijním pobytu v Brdech. Byla to taková teologická nalejvárna doplněná častou modlitbou a četbou Písma. Byl jsem tedy v duchovnějším rozpoložení než běžně.

A protože to bylo za vesnicí, kde široko daleko skoro nikdo nebyl, byla v noci neuvěřitelně jasná obloha. A tak jsem jednu noc zíral do nebe a zjistil jsem, že jsem zapomněl, jak neuvěřitelně mocný pohled to je. A protože mě to najednou opravdu fascinovalo, chtěl jsem nějak vyjádřit v modlitbě svoje pocity, ale nenacházel jsem slova.

Možná to znáte - někdy prostě nevíme, jak se modlit, jak vyjádřit vděčnost, **úžas**, nebo naopak strach a zmatek. V tom jsou právě žalmy skvělé. Nabízí vhodná slova do takových situací, kdy se prostě chceme modlit, ale nevíme jak.

A tak i dnešní žalm nám nabízí slova k modlitbě, modlitbě díkyvdání a vděčnosti v době, kdy se zdá, že spíš přibývá těch věcí, které nás trápí a sužují. Ale právě proto je potřeba s žalmistou volat:

“Hlahol Hospodinu celá země! Radostně služ Hospodinu! Vstupte před jeho tvář s plesem!”

Na úvod žalmu nás jeho autor zve, abychom se stali součástí hlaholu celé země, abychom s radostí a veselím předstupovali před Hospodina.

Celá země volá radostně k Hospodinu. Člověk podle žalmisty není nadřazený pán tvorstva, ale součást stvoření, které celé volá s chválou k Hospodinu, slouží mu a raduje se.

Přicházet před Hospodinovu tvář, být v jeho blízkosti a chválit ho vede k jáсотu a veselí. Proč ale vlastně Hospodina chválíme?

“Vězte, Hospodin je Bůh.”

To zní samozřejmě, ale není. Je to základní vyznání Starého zákona - Hospodin je Bůh, a není jiného boha. Hospodin je naším Bohem a my jsme jeho lidem. My našeho Boha známe, protože se k nám sklonil a uzavřel s námi smlouvu. Není nikdo ani nic, co by mělo větší moc než On. Dokonce ani ti nejmocnější na světě, ani ty nejhorší nemoci a nejhorší krize.

“On nás učinil, ne my sami sebe.”

Vděčnost a díkyvdání nás vede k uvědomění, komu vděčíme za všechno, co máme a taky kolik toho všeho máme. Jsme - často právem - hrdí na všechno, co jsme dokázali, rádi si připomínáme naše úspěchy, někdy je rádi klademe na obdiv ostatním. Je ale dobré si připomínat, že je to v první řadě Bůh, komu patří náš obdiv a naše vděčnost.

Vědomí, že jsme hlavně jeho dílem, náš na jednu stranu zbavuje nároků na náš život, nároku postavit si život tak, jak sami chceme, mnohdy na úkor všech a všeho... Na druhou stranu nás to ale osvobozuje - osvobozuje od nutnosti neustále se pachtit za lepším obrazem o sobě samých, za budováním a zvyšováním vlastní hodnoty pro ostatní, za potvrzováním vlastní hodnoty pro nás samotné.

Toho všeho nás nastavení na vděčnost Hospodinu může zbavit - moje hodnota není v tom, co jsem dokázal nebo nedokázal, ale v tom, že jsem dobrým Božím stvořením, že mě on učinil a dál na mě pracuje.

“Jsme jeho lid, ovce, které pase.”

Je legrační číst tahle slova dnes, kdy “být ovcí” naznačuje trochu něco jiného. V poslední době v naší rozpolcené společnosti se různé skupiny obyvatel podle politických preferencí vzájemně označují za “ovce”, které buďto “slepě” volí nějaké politické představitele, nebo “slepě” demonstrují na náměstích právě proti těmto představitelům. Navzájem se osočují z toho, že jsou naivní, nemají vlastní názor, jsou hloupi apod.

Dnešní doba navíc klade velký důraz na potřebu “být sám sebou”, “objevit své pravé já” apod. Být něčí ovcí je proto vnímáno jako něco negativního, co tomuhle seberozvoji brání, svazuje nás.

Být ale Boží ovcí znamená něco jiného. Naopak to osvobozuje. Starosti života, obavy z budoucnosti, to vše ztrácí jaksi svojí absolutní moc nad našimi životy, když víme, že jsme v dobrých Božích rukách. A tak i v současné podivné době, kdy se buďto bojíme pandemie, dopadů vládních nařízeních na ekonomiku a tím i naši obživu, nebo celkových globálních dopadů toho všeho, můžeme jít dál s vděčností, že jsme pod Boží ochranou a on má věci pod kontrolou. Vždyť...

“Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení!”

Boží dobrota, milosrdenství a věrnost - to jsou tři boží vlastnosti, které nás můžou vést k vděčnosti.

Bůh je k nám a ke svému stvoření dobrý a proto vše, co z jeho rukou přijímáme je dobré.

Náš milosrdný Bůh nám rozumí, dotýká se ho naše radosti i starosti, zná nás, a přichází k nám v Kristu až na dotek.

A v neposlední řadě náš věrný Bůh je nám nablízku, je spolehlivý, pevný a stálý a můžeme se o něj opřít, i v nestabilních časech, jako jsou ty naše.

To všechno jsou důvody k radosti, vděčnosti a díkůvzdání! A tak...

***“Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s chvalo zpěvem!
Vzdávejte mu chválu, dobrořečte jeho jménu”***

Amen.